

P+

SPECIAL

Jaargang 18
Week 16 | 2020

Winnende thesis
Nyenrode Business Universiteit

Dauphine Noordanus over
accountantskosten ziekenhuizen

Controles jaarrekening kosten miljoenen meer

Ziekenhuizen na coronacrisis

De accountantskosten van Nederlandse ziekenhuizen zijn in tien jaar tijd met 76,9 procent gestegen. Elke tijdelijke verhoging van kosten bleek een definitieve te zijn. De kans is daarom groot dat alle extra inspanningen die ziekenhuizen nu doen om de coronacrisis het hoofd te bieden ook weer een blijvende verhoging zullen veroorzaken. Immers: hoe complexer de omzet, hoe duurder de controle van de jaarrekening. Die dringende waarschuwing doet Dauphine Noordanus, teamhoofd Financial Accounting van het St. Antonius Ziekenhuis, met vestigingen in Utrecht, Nieuwegein en Woerden.

Een trotse Dauphine Noordanus, winnares van de Best-in-Business Award van Nyenrode Business Universiteit: "Op jaarbasis liepen de controlekosten van de jaarrekeningen van alle Nederlandse ziekenhuizen op van 9,3 miljoen in 2008 naar 16,4 miljoen euro in 2017."

THESIS **OPLOPENDE KOSTEN CONTROLE JAARREKENING**

niet financieel straffen

Noordanus (1966) weet waar ze het over heeft. Ze analyseerde over de periode 2008-2017 maar liefst alle 822 jaarrekeningen van alle Nederlandse ziekenhuizen. Haar unieke onderzoek resulteerde in de thesis 'Controle-obesitas bij de totstandkoming van de jaarrekening?', die ze met succes presenteerde aan de Nyenrode Business Universiteit. Ze won er daarna bovendien de Best-in-Business Award mee, die door Nyenrode twee keer per jaar wordt uitgereikt aan 'het meeste relevante onderwerp' dat door studenten van het Modular Executive MBA-programma wordt onderzocht. Noordanus werkte in een recordtijd van 4,5 jaar alle modules in de track 'Public & Private' van het modulaire executive MBA af.

De kern van het probleem zit hem niet in accountantskantoren die hun rekeningen steeds hoger opschroeven, maar in wantrouwen van de overheid en toezichthoudende instanties, stelt Noordanus. "Er komt geen einde aan de steeds gedetailleerder wet- en regelgeving. Het tijdperk vertrouwen op blauwe ogen lijkt voorbij te zijn."

De controledrift is volgens Noordanus doorgeslagen. "De toezichthoudende instanties vinden zelf dat het allemaal wel meevalt. De accountantskosten bedragen toch niet meer dan 0,1 procent van de totale omzet van de ziekenhuizen? Dat is waar, maar je praat wel over meer dan vijftien miljoen euro per jaar. Dan hebben we het puur over de kosten voor de accountants. Tel daarnaast de tijd van onszelf op die nodig is om een jaarrekening met alle controles en dossiervorming tot stand te brengen, dan kom je zeker op het dubbele, zo niet meer. Je wordt gedwongen werkzaamheden te doen die onnodig en onzinnig zijn. Waarom denk je dat accountants erover klagen dat het

zo lastig is geworden om nieuwe medewerkers te vinden? Het beroep accountant is helemaal niet zo populair meer, door dat gepriegel."

Noem eens een voorbeeld van zo'n onnodige controle. Noordanus, die werkt met een team van 25 mensen: "Zo is er de Wet Normering Topinkomens (WNT), die de inkomsten van de Raden van Bestuur en Raden van Toezicht van de ziekenhuizen controleerbaar maakt. Op zich is daar niets mis mee, maar de uitvoering is zo gedetailleerd dat wij elk gekregen cadeau moeten verantwoorden, ook afscheidscadeaus, wanneer deze boven de gestelde normering komen. Een waarde van 100 euro kan al een hoop gedoe opleveren, terwijl de materialiteit nul is. Dan zeg ik: geef ons iets meer vertrouwen. Dan kunnen wij onze tijd zinvoller besteden. Of meer handen aan het bed betalen."

In haar thesis toont ze de kosten die de accountants in rekening hebben gebracht. De honoraria van de controleurs liepen over een periode van tien jaar op tot 220,7 miljoen euro in totaal, waarvan EY het grootste deel declareerde: 87,2 miljoen euro. Op jaarbasis liepen de controlekosten op van 9,3 miljoen in 2008 naar 16,4 miljoen in 2017.

"Gedetailleerd gepriegel"

Vooraf in 2016 werd een flinke sprong omhoog gemaakt. "In dat jaar zien we een stijging in de groei in kosten van 21,9 procent, mede veroorzaakt door het verscherpte toezicht van de AFM (Autoriteit Financiële Markten, red.)." Noordanus besteedde in haar studie ook aandacht aan de min of meer gedwongen keuze van accountantskantoor. Ze legt uit: "Alleen de 'Big Four' en BDO bedienen de ziekenhuissec-

tor, vanwege de grote complexiteit. Deze kantoren zijn zogenaamde 'OOB-vergunninghoudende' accountantskantoren - OOB staat voor Organisatie van Openbaar Belang. De Big Four en BDO hanteren één kwaliteitscontrole, die voldoet aan de strenge eisen van de AFM. Ook al valt de ziekenhuissector niet onder de OOB, omdat wij de Big Four en BDO als accountant hebben, krijgen we wel deze OOB-controle. Ook dat heeft onnodig negatieve effecten op de kosten van de jaarrekening."

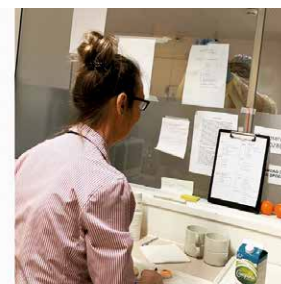
Noordanus schrijft hierover in haar thesis: "De AFM heeft de handhaving van het toezicht verscherpt, waardoor dossieropbouw, reviews en steekproeven vanaf 2016 duidelijk zijn toegenomen. Dus ondanks het feit dat een ziekenhuis geen OOB is, zijn de controlekosten wel gestegen, omdat de accountants veel meer uren nodig hebben voor de jaarrekeningcontroles. Hierdoor is de urencomponent in de afgelopen jaren toegenomen. Een andere oorzaak is dat de tarieven van de accountants onder druk staan door de overhead (automatisering, audit tools) en de arbeidsmarktkrapte. Deze ontwikkelingen brengen meerkosten mee, die de tarieven doen stijgen."

Noordanus werkte niet altijd in de gezondheidszorg. Ze werd zelfs opgeleid aan de Hogere Hotelschool in Maastricht en werkte eerst jaren in het bedrijfsleven, zoals bij Radisson SAS Hotels en de cateraar Albron. In haar studententijd leerde ze Nyenrode kennen, bij het organiseren van gezamenlijke festiviteiten. "Toen al dacht ik: als ik ooit de kans krijg, wil ik daar een managementopleiding volgen. Die wens is op de achtergrond geraakt, tot een arts van het Flevoziekenhuis die daar een MBA-opleiding volgde tegen me zei: 'Ga een keer mee. Er is een belevingssessie'. Dat was zo

Waarom is dit de 'best toepasbare' scriptie?

De Best-in-Business Award is een prijs die door Nyenrode Business Universiteit wordt uitgereikt aan de schrijver van de scriptie die door het bedrijfsleven als 'best toepasbare scriptie' wordt beoordeeld. Een jury, bestaande uit managers en bestuurders van bedrijven, beoordeelt op punten als relevantie voor de organisatie, actualiteit, originaliteit, directe toepasbaarheid en zakelijke uitwerking.

Want deze scriptie gaat niet alleen over de ziekenhuissector, stelt juryvoorzitter Petra Zijlstra, chief information officer (CIO) Chemicals bij Shell Downstream Services International. "Nederland heeft een groeiende 'controle-obesitas' in vele sectoren, zoals de bouw, de zorg en het onderwijs. De thesis onderscheidt zich door de combinatie van een zeer gedegen kwantitatief en kwalitatief onderzoek op dit bijzondere onderwerp. We vinden haar onderzoek origineel en relevant: in onze ogen gaat het onderwerp steeds relevanter worden in onze maatschappij. Met haar actuele aanbevelingen over de coronacrisis wordt duidelijk de vinger op de zere plek neergelegd. We hopen van harte dat deze waarschuwing een kentering brengt om zo de hoognodige handen aan het bed te houden."

Collega's van Noordanus van het Sint Antonius Ziekenhuis kregen nationale bekendheid met hun serie foto's over hun werk tijdens de coronacrisis op Instagram: @breathtakingnurses.

➤ interessant en leuk. Ik dacht: als ik het nu niet doe, doe ik het nooit meer."

En nu die wens is vervuld?

"Ik ben mijn werk veel meer in perspectief gaan zien. Ik ben een breder georiënteerd persoon geworden, rustiger, meer weloverwogen. Ik heb zoveel geleerd op de gastcolleges, waardoor je met andere werelden in aanraking komt. Ook door de interactie met andere studenten, die ook uit heel andere sectoren komen. Mijn technische kennis is bijgespijkerd, ik heb bij de module leiderschap nagedacht over de vraag: wie ben jij eigenlijk en hoe ga jij veranderingen in de werkorganisatie doorvoeren? Bij de module financiën zei ik tegen een van de docenten: je zult me af en toe wel andere dingen zien doen, want dit is voor mij gesneden koek. Tot mijn verbazing heb ik toch veel geleerd van de andere, niet financiële medestudenten. Vooral door hun vragen als ze probeerden te snappen waarom omzet negatief (credit) wordt geboekt en hoe kasstromen werken. Dat was voor mij appeltje-eitje, maar ik realiseerde me ineens dat mijn eigen niet-financieel on-

derlegde collega's mij misschien ook niet altijd kunnen volgen, maar dat niet snel zullen toegeven. Ik heb nu veel meer geduld wanneer ik complexe financiële zaken moet uitleggen."

Gedegen boekhouding zal nu in de corona-crisis hard nodig zijn.

"Jazeker, niet alleen omdat we ineens enorme voorraden mondkapjes en andere beschermingsmiddelen moeten aanschaffen, maar ook omdat alle aandacht nu naar de coronapatiënten gaat. Ziekenhuizen staan daarom halfleeg. We behandelen alleen nog patiënten in een levensbedreigende situatie. Dat scheelt ons een enorme omzet, want we kunnen geen lege bedden declareren bij de verzekeraars. Wij staan er financieel goed voor, maar ik houd mijn hart vast voor ziekenhuizen die toch al in zwaar weer zitten."

In de thesis constateert u dat een ogenschijnlijk kleine kostenpost een bijzonder groot gevolg kan hebben, vanwege de hogere accountantskosten. Dreigt het gevaar dat door de coronacrisis ook de accountantskosten weer enorm gaan stijgen?

"Het mag niet zo zijn dat wij financieel gestraft worden omdat wij nu niet het ziekenhuis onder normale omstandigheden kunnen draaien. Ik hoop op enige coulantie. Maar ik heb in mijn onderzoek ook aangetoond dat eenmalige kostenverhogingen steeds weer de nieuwe standaard worden. Het zou voor het eerst zijn dat de hogere controlekosten van één jaar in de jaren daarna weer dalen tot het oude niveau." ■

Websites

- + Nyenrode Modulair Executive MBA
- + [Download Thesis 'Controle-obesitas bij de totstandkoming van de jaarrekening?'](#)
- + [St. Antoniusziekenhuis toont werkelijkheid coronacrisis](#)

-
- + TEKST JAN BOM
 - + FOTOGRAFIE SANDER FOEDERER
 - + ART DIRECTION BUREAU BOUDEWIJN BOER EN STUDIO 10
 - + UITGEVERIJ ATTICUS BV
 - + WWW.P-PLUS.NL